

AZ ERDŐ

1988. SZEPTEMBER • XXXVII. ÉVFOLYAM 9. SZÁM

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT

ERDÉSZETI LAPOK

123. ÉVFOLYAMA

TARTALOM

<i>Dr. Gál János</i> : Gondolatok az Erdészet és Faipari Egyetem 1988/1989-es tanévének megnyitóján	381
<i>Dr. Somkuti Elemér</i> : Úgy kell felednünk a múltat, hogy annak igaz értékei tovább éljenek	388
<i>Dr. Szendrey István</i> : Az erdészeti kémiai kutatások újabb eredményei	392
<i>Hajdu Endre</i> : Az ábrázoló geometria jelentősége és tanszéke	395
<i>Dr. Szentkúti Ferenc</i> : Dendrometriai vizsgálatok szimulációs modelleken	399
<i>Szodfridt István</i> : Gondolatok az erdészek és botanikusok kapcsolatához	402
Az erdő dialektikus fogalmáról (<i>dr. Szélessy Miklós</i>)	404
<i>Dr. Kubinszky Mihály</i> : Az építészeti Tanszék tevékenysége	407
<i>Dr. Tompa Károly</i> : A vegetatív szaporításról	410
<i>Dr. Hiller István</i> : Műemlékkönyvtárunk értéke, haszna és gondozása napjainkban	413
<i>Dr. Kovács Jenő, Jászi Gábor</i> : Hazai fabrikettgyártás tapasztalatai és exportlehetőségei	417
<i>Farkas Gábor</i> : Különlleges kocsánytalan tölgy csemeték	422

Címkép: Az Erdészeti és Faipari Egyetem főépülete Sopronban (*dr. Solymos R. felvétele*)

A hátlapon: Részlet az egyetemi botanikus kertből (foto EFÉ)

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Д-р Я. Гал</i> : Несколько мыслей по поводу открытия нового 1988/89 учебного года в Университете лесного хозяйства и деревообрабатывающей промышленности	381
<i>Д-р Э. Шомкуши</i> : Так забыть прошлое, чтобы его настоящие ценности жили бы и дальше	388
<i>Д-р И. Сендрей</i> : Новые результаты лесоводственных биохимических научных исследований	392
<i>Э. Хайду</i> : Значение начертательной геометрии и работа кафедры	395
<i>Д-р Ф. Сенткути</i> : Дендрометрические исследования с помощью симуляционных моделей	399
<i>Д-р И. Содфритт</i> : Несколько мыслей по поводу связи лесоводов и ботаников	402
<i>Д-р М. Силешши</i> : По поводу дефиниции леса	404
<i>Д-р М. Кубински</i> : Деятельность кафедры строительства Университета лесного хозяйства и деревообрабатывающей промышленности	407
<i>Д-р К. Томпа</i> : О вегетативном размножении	410
<i>Д-р И. Хеллер</i> : Наша библиотека старинных книг	413
<i>Г. Фаркаш</i> : Особенные саженцы дуба скального	422

CONTENTS

<i>Gál, J.</i> : Some thoughts for the opening ceremony of the school-year 1988—1989 at the Erdészeti és Faipari Egyetem of Sopron (The University of Forestry and Wood Industry)	381
<i>Somkúti, E.</i> : The past should be forgotten in a way through which the real values of it could survive	388
<i>Szendrei, I.</i> : New findings of the research in the field of forest chemistry	392
<i>Hajdu, E.</i> : About the importance and the department of Geometry	395
<i>Szentkúti, F.</i> : Dendrometrical investigations on simulation models	399
<i>Szodfridt, I.</i> : Some thoughts on the cooperation between foresters and botanicians	402
<i>Szélessy, M.</i> : The term „forest”	404
<i>Kubinszky, M.</i> : The work of the Department of Architecture	407
<i>Tompa, K.</i> : About the propagation in vegetative way	410
<i>Hiller, I.</i> : About the University Library of historical importance	413
<i>Farkas, G.</i> : Special seedlings of <i>Quercus robur</i> L.	422

AZ ERDŐ

Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa. Szerkeszti: dr. Solymos Rezső: A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth L. tér 11. Levélcím: 1860 Budapest, MEM EFH. Kiadja a Delta Szaklapkiadó Műszaki Szolgáltató Leányvállalat, 1093 Budapest IX., Közraktár u. 4. Telefon: 175-200. Felelős kiadó: Budai Ferenc főigazgató. Kapják Országos Erdészeti Egyesület tagjai, előfizethető még a postai hírlapkiadó hivataloknál, hírlapüzletekben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest XIII., Lehel u. 10/a. — 1900 — közvetlenül, vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215—96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egy szám ára: 20,— Ft. előfizetés egy évre: 240,— Ft. Külföldön terjeszti a KULTÚRA Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat (Budapest, pf.: 149. H—1389) és a MAGYAR MÉDIA (Budapest, pf.: 279. H—1392). Az évi előfizetés ára: 7 dollár.

Révai Nyomda Egri Gyáregysége, Eger. 88 1108. Igazgató: Horváth Józsefné dr.

Index: 25 508

HU ISSN 0014—0031

Gondolatok az Erdészeti és Faipari Egyetem 1988/1989-es tanévének megnyitóján

DR. GÁL JÁNOS

Alighanem történelmi fordulópontként fogja majd értékelni az utókor az 1987-es és az 1988-as esztendőt. Rendszerszemléletű megközelítésben is a legnagyobb horderejű feltétel, hogy a szovjet—amerikai viszony fokozatosan rendeződik. A két nagyhatalom felismerte azt, hogy nem a fegyverkezés szüli a bizalmatlanságot, hanem a bizalmatlanság a fegyverkezést, hogy hosszú távra is tudomásul kell venni egymás létezését, hogy a szembenállók egyes törekvéseinek méricskélése helyett inkább a konfrontációk okaival és azok felszámolásával foglalkozzanak, hogy nukleáris elrettentés helyett alternatív biztonságra kell törekedni. A felismerést cselekvés követte, és 1987 decemberében Washingtonban aláírták a közepes és rövidebb hatósugarú rakéták felszámolásáról szóló szerződést. A csúcstalálkozó-sorozat 1988 májusában Moszkvában folytatódott. Ez a folyamat jó kezdete annak az új enyhülési szakasznak, amelyben nemcsak a katonai enyhülés mérsékléséről tárgyaltak, hanem körvonalazódik egy új típusú partneri viszony is. Ebben létrejönnek konstruktív kapcsolatok a civilizációs fejlődés valamennyi kérdésében.

Gorbacsov és a szovjet politikai vezetés felismerte azt, hogy a biztonság, mint politika nem statikus, hanem dinamikus folyamat, és magában hordja a változásra, illetve az alkalmazkodásra való képességet is. Reálisan látták, hogy Afganisztánban elégtelenek a katonai eszközök egy olyan rendszer hatalmon tartásához, amelynek legitimitását a lakosság nem támogatja. Ezért fontos előrelépés az afgán válság rendezésének felgyorsítása, a csapatok kivonása. Rendeződött a kambodzsai válság is, és javult az NDK—NSZK viszony is. Ezek az események új fejezetet nyitottak egyrészt a szocialista országok viszonyában, másrészt bővíthetik az enyhülési folyamat lehetőségeit. A többi ország számára azt a biztatást nyújtják, hogy a más országokhoz való viszonyaink mentesülnek a vezető hatalmak ingadozásaitól, hogy a hagyományos fegyverkezés radikális csökkentése kedvező gazdasági feltételeket teremt. Az előbb csak vázlatosan ismertetett események kedvező erővonalak mentén rendezték el egyes nemzetek, így hazánk politikai-társadalmi eseményeinek alakulását is. Ezért lehetünk egyszerre a szocialista tábor elkötelezettei és nyithatunk a nyugati országok felé.

A nyolcvanas évek közepére a létező és reális szocializmus megannyi problémája indukálta a gazdasági-társadalmi változás igényét Közép-Kelet Európa szocialista országaiban. Országunk vezetése felismerte a zömében gazdasági eredetűnek tűnő, de társadalmiakkal is párosuló problémákat, és a változtatás igényével lépett fel. Megkezdődött a kormányzati munka átalakítása, korszerűsítése a minisztériumok átszervezésével és a személycserékkel. Fontossá és izgalmassá vált az ideológia, a marxizmus—leninizmus alkotó, és nem dogmás alkalmazása, az új problémák szükségessége, és ebben a kérdéskörben a párt vezető, irányító szerepe, viszonya a hatalomhoz és saját tagságához. Közben életbe lépett számos új intézkedés, köztük a kétféle adórendszer bevezetése

is. Teljesítményvisszatartó hatását különösen a kutató-oktató szféra dolgozói érzik. Az 1988. május 20—22. között megtartott országos pártértekezlet jelentett csak igazi fordulatot, mert a vitaanyag-tervezet pezsgő politikai légkört teremtett. Határozottan kérték az igényesebb helyzetelemzést és a konkrétumokat tartalmazó programot, a nagyobb beleszólást saját dolgaik és vezetőik választásába, sürgették a személycserét. A nép végrehajtotta a reformot, létrejött a megegyezésen alapuló nemzeti integráció az előrelépés érdekében. Az állásfoglalásban megfogalmazott célkitűzések tekintetében a pártértekezlet valóban történelmi-társadalmi fordulópont. A cél azonban önmagában kevés, mert a megvalósításhoz feltételeket kell teremteni és mozgósítani kell a sokszínű társadalmat. Egyetemünk egészének szent kötelessége ezen feltételek megteremtése érdekében a meglévő szellemi erőforrások kihasználása, az alkotó nemzetépítő tevékenység kibontakoztatása.

*

Ilyen politikai környezetben kezdte meg egyetemünk az elmúlt 180. tanévét 510 nappali tagozatos és 78 levelező hallgatóval Sopronban, 151 nappali tagozatos és 20 levelező hallgatóval Székesfehérváron. Ez az oktatási év a reformtanév 4. éve. Soproni karainkon a IV. évfolyamok tanultak az új tanterv szerint. Az elmúlt évek tapasztalatait leszűrve a tanév folyamán megkezdtük a reformtanterv értékelését és a felkészülést a szükséges módosítások elvégzésére.

A tanévet megelőzően, július 1-jével került sor a vezetői megbízások meghosszabbítására, illetve az új vezetők kinevezésére. Ennek során háromra nőtt a rektorhelyettesek száma, így biztosítani tudjuk az oktatás-nevelés és tudományos tevékenységen túl a továbbképzés, a külügyek rektorhelyettesi szintű felügyeletét. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően a karok beiskolázási tevékenységének elősegítésére a nyár folyamán középiskolások részére nyílt napot, egyetemünkre jönni szándékozó fizikai dolgozók gyermekei részére háromnapos FEB-tábort tartottunk.

Oktató-nevelő munkánk mellett elsőrendű feladatunknak tekintjük a tudományos tevékenységet, konferenciák rendezését, tudományos előadások tartását. Csak a jelentősebbek közül emelek ki néhányat: A Tudományos Ismeretterjesztő Társulattal közösen rendeztük a 31. Nyári Egyetemet környezet- és természetvédelmi témakörben. Augusztus végén Ausztriával közösen a II. Fertő—Neusiedlersee Unesco Konferenciát. Részt vettünk Mskolcon, az V. Mechanikai Konferencián, Veszprémben a „Balatonkutatás újabb eredményei” című VEAB előadó ülésen, Egerben a KGST-országok faenergetikai szakembereinek konferenciáján. Rendszeresen fogadjuk egyetemünkön a magyar erdőgazdálkodás és az erdészeti felsőoktatás iránt érdeklődő külföldi kollégákat. Az év folyamán örmény, kínai, szlovák, svájci csoportok látogatták meg intézményünket.

Az újjáalakuló egyetemi fórumok munkájának segítésére október 5-én összdolgozói értekezletet tartottunk, ahol az egyetemről szóló beszámoló és egyéb aktuális kérdések megvitatása után megválasztották az Egyetemi Tanácsba a képviselőket. Az új Egyetemi Tanács november 11-én tartotta első ülését. November elején az MSZMP megyei bizottságának ülésén számolt be az egyetem vezetősége „A felsőoktatás továbbfejlesztésének tartalmi megvalósulása az Erdészeti és Faipari Egyetemen a Politikai Bizottság 1981. február 3-i határozata alapján” címmel. A beszámoló kritikusan elemezte az elmúlt időszakot, ismertette a témában elért eredményeinket és jövőbeli elképzeléseinket, az elvégzett munkát. A beszámolót a megyei pártvezetőség jónak értékelte.

Az elmúlt évben egyetemünk két volt vezetője emlékére tartottunk emlékülést. Október 23-án *dr. Béli Ferenc* az egyetem volt rektorhelyettese, MSZMP-titkára, dékánja, a Fizika- Elektrotechnika Tanszék volt vezetője születésének 60., halálának első évfordulóján, március 1-jén *dr. Káldy József* volt rektorhelyettes, dékán, az Erdészeti Géptani Tanszék és az Országos Erdészeti Egyesület gépesítési szakosztályának vezetője halálának 5. évfordulóján tisztelegtünk volt munkatársunk emlékének.

Február 24-én és március 2-án tartottuk az intézményi ifjúsági parlamentet. A parlament során hallgatóink újító szándékkal, sok javaslattal éltek, amelyek megvalósítására intézkedési terv készült. Hallgatóink kérésére a jövőben évente rendezünk ifjúsági fórumot, ahol az intézkedési terv megvalósulásáról, az újabb javaslatokról válthat szót az egyetem vezetése és a hallgatóság. Az ifjúsági parlamenttel egy rendezvény keretében *Pozsgay Imre*, a Hazafias Népfront főtitkára tartott előadást, majd vitafórumot „Reformfolyamat a 80-as években Magyarországon” címmel. Április 10-én az MTA elnöke, *Berend T. Iván* a soproni MTESZ-székházban tartott előadása után látogatott egyetemünkre, ahol találkozott az egyetem vezetőivel. Látogatása során megismerkedett az erdészeti és faipari felsőoktatás jelenével, eredményeivel és gondoljaival.

Sportsikerekkel egyetemünk sportolói nem halmoznak el bennünket, ezért külön öröm számunkra, hogy az elmúlt évben a gyepsi-világbajnokságon *Koch Ágnes*, a SMAFC versenyzője világbajnoki II. helyezést ért el. Kiváló eredményéhez gratulálunk, és további sportsikereket kívánunk. Az elmúlt évben a művelődési miniszter „Szocialista Kultúráért” kitüntetéssel ismerte el *Zergényi Nándorné* könyvtáros munkáját, *dr. Hiller István* könyvtári főigazgató a VEAB 1987. évi pályamunkájával Akadémiai Díjat nyert. Mindkettőjüknek gratulálunk és további sikereket kívánunk.

Az elmúlt tanév fő feladata az oktatási törvényben meghatározott házi jogszabályok elkészítése és azok gyakorlatban való bevezetése volt. A legfontosabb jogszabályok elkészítését (így mindenekelőtt a Szervezeti és Működési Szabályzatot, Tanulmányi és Vizsgarendet, Diákjóléti, Kollégiumi, Munkavédelmi, Személyzeti Szabályzatot stb) széles körű társadalmi, szakmai viták előzték meg, amelyek nagymértékben formálták az egyetemünkön oktatók, dolgozók szemléletét. Az egy év tapasztalatai alapján úgy ítélték meg, hogy ez az új jogi szabályozás korszerűbb a korábinál, mivel rugalmasabb kereteket teremt egyetemünk demokratizmusának és önállóságának növeléséhez. Nagyobb lehetőséget ad az önálló pénzgazdálkodás biztosításával a helyi fejlesztési feladatok megvalósításához, a hatékonyabb, színvonalasabb munka elvégzéséhez.

Ugyancsak az elmúlt tanévben dolgoztuk ki a sajátosságainknak is megfelelő oktatói és kutatói követelményrendszert, megjegyezve, hogy oktatóink egy része elismerésre méltó munkát végzett a követelményrendszerben előírt tudományos fokozatok megszerzése és idegen nyelvek elsajátítása területén. Négy tudományok doktora és 12 kandidátusi értekezés került megvédésre, illetve folyamatban van. Fiatal oktatóink helytállása azért is dicséretes, mivel az alacsony bérszínvonal miatt sokuknál egzisztenciális gondok jelentkeztek. Ez az oka az egyre nehezedő oktatói utánpótlás megoldásának is. Oktatóink a nevelési-képzési feladatok mellett más jövedelemkiegészítő tevékenységek végzésére is kényszerülnek, ami viszont kihatással van az oktatás színvonalára.

Az egy év elteltével látható, hogy valamennyiünknek tanulnunk kell az új keretek adta formák kellő tartalommal való megtöltését és az új, demokratikusabb, önállóbb légkörben megtalálni az oktatás fejlesztésének hatékonyabb módszereit. Ehhez lehetőséget kaptunk azáltal, hogy az egyetemi élet alkotmányát jelentő Szervezeti és Működési Szabályzatunkat főhatóságunk csak egyéves időtartamra hagyta jóvá. A felmerült problémák kijavítására, a szükséges módosításokra a következő tanév elején még sort keríthetünk. Ezzel kapcsolatos javaslataikat az egyetem szervezeti egységei megtették, az egyetemi tanácsban történt megtárgyalás után kérjük a szükséges módosítások engedélyezését.

Szakemberképzésünk legfontosabb feladatának az 1984-ben elfogadott oktatásfejlesztési programunk felülvizsgálatát és az új követelményeknek megfelelő kiegészítést tartjuk. Ennek érdekében már az elmúlt tanév végén megtettük a szükséges intézkedéseket. Létrehoztunk egy erdészeti és egy faipari oktatásfejlesztési bizottságot, amelynek munkájába olyan szakembereket kérünk fel, akik a termelés, a tervezés, irányítás és az ellenőrzés területén dolgoznak, s kiemelkedő, jó munkát végeznek. A bizottságba bevontuk egyetemünk tanulóifjúságát, és egyetemünkről 5–10 éve kikerült fiatal mérnök-kollégákat. A bizottság keretében először széles körű szakmai-társadalmi felmérést végzünk, melyek azok a követelmények, amelyeket a mérnökeinket alkalmazó vállalatok, intézmények, szakmai szervezetek elvárnak. Ennek az igénynek az elsődlegesen meghatározó feladatkijelölő munkaprogramja jelenti számunkra az új tantervi irányelvek kidolgozásánál mind a képzési főirányokat, mind a bevezetésre kerülő új ismeretanyagokat, a meglévő tantárgyaink korszerűsítésének fő irányait.

A szakmai tárgyak megújítása során a biológia, biotechnika, valamint a nyers- és alapanyagok új szemléletű feldolgozásának rendszerszintű bevezetése az erdei ökoszisztémák komplex szemléletű megismerése és továbbfejlesztése mellett súlyponti szerepet kell kapjon a nyelvi műveltség fejlesztése, az informatika, a folyamatos ismeretszerzés készségének elsajátítása, a világtendenciákhoz való alkalmazkodás szakmai megalapozása. A társadalmilag meghatározott új követelményekhez kell igazítanunk a szakmai képzésünket, meghatározva az általánosan kötelező tantárgyak körét, ezen belül is az egyes tárgyak szükségességét, óraszámát, a képzés tartalmát és formáját. Mindenképpen indokolt a kötelező tantárgyak és előadások számának csökkentése, a választható, fakultatív és ajánlott tantárgyak számának növelése, összekapcsolva a hallgatókkal szemben támasztott szakmai követelmények folyamatos emelésével.

A honvédelmi ismeretek, a világnézeti tantárgyak képzési arányszámának csökkentésével fokozni szükséges az idegen nyelvek elsajátítását, lehetőséget biztosítva a fokozottabb mérvű egyéni tanulásra, annak érdekében, hogy a mérnöki diploma megszerzésének előfeltételeként írhattunk elő egy idegen nyelv legalább középfokú ismeretét. Ugyancsak kötelezővé kell tenni a számítástechnikai alapismeretek elsajátítását és a szakma ezirányú feladataiban való informatikai készség kialakítását. A világnézeti nevelés javításának érdekében valamennyi szakmai tanszékünknek közre kell működnie. Sokkal jobban ki kell használni a tantárgyak adta lehetőségeket. A marxizmus—leninizmus tantárgyainál indokolt bővíteni a választható tantárgyak körét, és korszerűbbé kell tenni az oktatás tartalmát, növelve a marxista gondolkodás vonzerejét.

A minőségi mérnökképzés folyamatos fejlesztése mellett szükségesnek látjuk egyetemünkön a beiskolázási létszám növelését is. Az 50-es évek elején

végzett 120—150-es létszámú évfolyamokról kikerült erdőmérnökök döntő többsége ugyanis 5—10 éven belül nyugállományba vonul. Részint ennek pótlására, részint az előirányzott mintegy 150 ezer hektár új erdőterület jelentkező feladatainak ellátására, a kapcsolódó interdiszciplináris feladatok (környezetvédelem, szociális és üdülési feladatok ellátása) megoldására a beiskolázási létszámunkat úgy kell bővíteni, hogy fenti feladatokhoz a szükséges szellemi potenciál időben rendelkezésre álljon. Szükséges a beiskolázási létszám növelése valamennyi karunkon azért is, hogy az egyetemi képzésben a színvonal növelése érdekében nagyobb mérvű szelekcióra kerülhessen sor, különösen az oktatás kezdő szakaszában. Ezért szükségesnek tartjuk a társadalmi nyitottság, az esélyek egyenlőbbé tétele és a kívánatos mobilitás érdekében is, hogy a felvételi rendszer legyen egyszerűbb, rugalmasabb, igazodhasson az egyes képzési szakterületek sajátos követelményeihez és támaszkodjon jobban a középiskolai érettségi vizsgákon elért minősítésre.

Tovább kell javítani egyetemünk kapcsolatát a termelőszférával. Munkánk, eredményeink értékeléséhez széles körű szakmai-társadalmi kontrollra van szükség, amelyet elsősorban a szakmai főhatóságok, a gazdálkodó termelő intézmények és vállalatok tudnak ellátni. A közös érdek felismerése egyben segítséget adhat az elvi-módszertani iránymutatáson túl, az anyagi támogatás célra irányuló, feladatmegoldó megadásában is. A már meglévő kutatásfejlesztési társulás mellett újabb ilyenek létrehozása teremtheti meg egyetemünk számára egyrészt kutatási eredményeink mielőbbi hasznosítását, másrészt működési, beszerzési, műszerezettségi gondjaink enyhítését.

Tovább kell fejlesztenünk a kölcsönös érdekeltég alapján a főhivatású kutatóintézetek, elsősorban az Erdészeti Tudományos Intézet, Faipari Kutatóintézet, Erdőrendezési Szolgálat, ERDŐTERV, szellemi és anyagi erőinek a cél érdekében történő, közös hasznosítását, figyelembe véve a szakirányú feladatok közös vállalását és megoldását, a koordináció javítását és bizonyos esetekben az integráció lehetőségeinek jobb kiaknázását. Örömmel számolhatunk be arról, hogy az említett intézmények vezetői e téren készséggel szövetkeznek egyetemünkkel a felsorolt feladatok megoldásán túl, konkrétan az oktatótevékenység végzésében is.

A képzés folyamatában meghatározó az egyetemi ifjúság magatartása, hivatástudattal telt szakmai érdeklődése és részvétele az egyetemi, kollégiumi életben. Be kell vallanunk, hogy egyetemünk oktatói az előzőekben már említett, kontraszelekciós hatású jövedelemkiegészítő tevékenységük miatt is, az oktatáson kívül egyéb nevelőtevékenységüket nem tudják a kívánt szinten végezni. Ezt a hiányosságot mielőbb fel kell számolni és egyetemünk hagyományaihoz méltó, emberi, kollegiális, baráti viszonyt kell növendékeinkkel kialakítani. Egyetemünk közelében KISZ-szervezetünknek a korábbi évekhez hasonlóan nagyobb, meghatározó szerepet kívánunk biztosítani. Az ifjúság körében a KISZ-szervezetnek kell betöltenie a meghatározó politikai szerepet. Ugyanakkor a korábinál tagoltabb és színesebb hallgatói közösségek és mozgalmak szerveződését is támogatjuk. Itt elsősorban a már Selmechányán is működő, de a két világháború között Sopronban is jelentős szerepet betöltő ifjúsági kör újjászervezésére gondoltunk. Hagyománymegőrző bizottságunk számára ennek újjáteremtése szép és nemes feladatot jelent. Az ifjúság testi neveléséhez hozzá tartozó tömegsportot, valamint a SMAFC tevékenységét szervezettebbé kívánjuk tenni az anyagi támogatás növelésével, hazai és nemzetközi sportvetélkedők, versenyek kiírásával. Mindenekelőtt a tájfutás, a labdajátékok és a lovassport fejlesztését szorgalmazzuk.

Az előzőekben röviden vázolt fejlesztéshez szükséges anyagi eszközöket a költségvetési források célra irányultabb, takarékos felhasználásával próbáljuk

legalábbis minimális szinten, biztosítani. Továbbfejlődésünk azonban csak úgy lehetséges, ha a képzésben és a kutatási eredmények hasznosításában érdekeltté tesszük vállalatainkat, gazdasági szerveinket, hogy anyagilag is támogassák felsőoktatási intézményünket. Élni kívánunk a felsőoktatási fejlesztési alap nyújtotta lehetőségekkel is. Az teljesítményelven nyugvó, szerződéses tevékenység, a kutatási pályázati rendszerrel elnyerhető anyagi erőforrások, valamint egyetemünk különféle vállalkozói kezdeményezései, nagymértékben elősegíthetik a fejlesztési források képződését. E téren még nagyon sok a tennivalónk. A vezetőképzés és a felsőfokú tanfolyami képzés egyetemünkre történt integrálása, és ennek önköltségessé tétele, ugyancsak növeli az egyetem anyagi lehetőségeit. A vállalkozói szférában, a már említett szerződéses tevékenység mellett, tanműhelyünk jobb kihasználásában, valamint az egyetemünkhöz tartozó kastély idegenforgalmi hasznosításában rejlenek még további tartalékaink.

A termelőszférával kialakítandó, szorosabb kapcsolatnak az anyagi erőforrások biztosítása mellett rendkívüli a jelentősége a gyakorlati oktatás javításában, a hivatástudat fejlesztésében, a kollegiális, szakmai, baráti együttműködés kialakításában. A hosszú termelési ciklus megköveteli, hogy a fiatal mérnökgeneráció felhasználja és építsen az idősebb nemzedék felhalmozódott tapasztalatára, életbölcességére. A szakma elismert művelői nagy segítséget nyújthatnak számunkra, hogy a rendelkezésünkre álló idő alatt minél eredményesebben készíthessük fel hallgatóinkat leendő tevékenységük ellátására, személyiségük tudatos formálására, kialakítására. Segítik hallgatóink képzését az erdészeti és faipari termelőfolyamatok élményszerű bemutatásával, a pálya társadalmi és gazdasági környezetének megismertetésével, és az általa nyújtott örömök érzékeltetésével. Meggyőződésünk, hogy mérnökképzésünk csak akkor eredményes, ha a hivatástudat fejlesztése átszövi egész oktatási-nevelési tevékenységünket.

Amikor e helyről köszönetet mondunk a gyakorlati oktatásunkat segítő bázisüzemeknek és bemutatógazdaságainknak, közülük kiemelten is elismerjük a Tanulmányi Állami Erdőgazdaság e téren végzett érdemi tevékenységét, és egyetemünk egésze nevében gratulálunk az emült gazdasági évben elért eredményeik alapján elnyert dicsérő oklevélhez és kívánunk további sikereket, eredményes, jó együttműködést az oktatás javára is. Jelentősnek tartjuk a központi erdészeti-faipari, földmérési és vadászati múzeumunk megeremtését, amely segíteni hivatott a múlt megismerését, megbecsülését, és ráépítve, a jövő kialakítását. Örömmel számolhatunk be az épület felújításának megkezdéséről és a munkálatok ütemszerű haladásáról.

Az elmúlt tanévben jelentősen nőtt egyetemünk nemzetközi kapcsolatainak volumene. Meggyőződésünk, hogy nemzetközi kapcsolatainkat tovább kell fejlesztenünk, és hasznosítani azokat a kiváló eredményeket, amelyeket a nyelvtanítás és -tanulás területén elértünk. Az oktatói cserekapcsolatok területén az oktatás módszertani és tartalmi fejlesztése, diszciplináris kutatások közös végzésén és a szakirodalom-cserén túl, fejlesztenünk szükséges közös szakcikk-ek, -könyvek megjelentetését, műszerpark és könyvtár kölcsönös kihasználását, a tudományos információk gyorsabb áramoltatását, új természetési technológiai ismereteknek licenc- és know-how-vásárlás nélküli átvételét. Szorgalmazzuk továbbá a kölcsönösen előnyös, közös kutatások végzését, a kialakult kapcsolatok alapján külföldi munkavállalási lehetőség biztosítását. Kívánatosnak tartjuk, hogy az egyetemközi kapcsolataink keretében hallgatóink még szélesebb körben ismerkedhessenek meg a velünk szerződéses kapcsolatban álló szocialista és tőkés országok oktatásával és termelési folyamataival. A

jelenlegi kereteket meghaladó mértékben biztosítani kívánjuk a lehetőségeket a külföldi részképzésre, megteremtve ennek pénzügyi, jogi, tantervi feltételeit. Egyetemünk mindig szívesen vállalkozott külföldi hallgatók képzésére, amely felsőoktatási intézményünknek nemzetközi elismertséget is jelent. Bizonyos mérvű létszámnövelés e téren is lehetséges. Folyamatban van elsősorban a fejlődő országok küldöttei részére, rövidebb időtartamú céltanfolyamok megszervezése először angol nyelven. Szívesen vállalkozunk a világon szétszórta élő erdész- és faipari szakemberek találkozájának megszervezésére is. Ez lehetőséget biztosítana a hazai eredményeink megismertetésén túlmenően, a szellemi és gazdasági exportunk további fokozására.

*

Az előzőekben vázolt főbb feladatok mellett a magyar felsőoktatásra és ezen belül egyetemünkre is, sok más feladat hárul, amit júniusban a kormány által elfogadott egyetemi és főiskolai cselekvési program tartalmaz.

Tovább nem halasztható egyetemünkön sem a többlépcsős földrendező-, földmérőmérnök-képzés beindítása, a vadgazdálkodási üzemmérnökképzésnek a kaposvári egyetemi karral történő megvalósítása, valamint a társadalmi és gazdasági változó szükségletek kielégítését szolgáló, speciális ismereteket nyújtó szakmérnökképzés megteremtése. Ugyancsak intézményünkre hárul a céltanfolyamok és a vezetőképzés megszervezése is.

A követelmények növelésével, a létszám- és bérgazdálkodás korszerűsítésével, a tudományos tevékenység színvonalával javítani szükséges felsőoktatásunk és kutatásunk minőségét. Tovább kell erősíteni az egyetem önkormányzatát, a társadalmi, szakmai kontroll szélesítését.

Korszerűbbé, nyitottabbá kell tennünk a felvételi rendszert, növelnünk kell a nappali tagozatos hallgatóink arányát és folyamatosan javítani hallgatóink élet- és munkakörülményeit. Ki kell szélesítenünk az eddig is jó eredményeket adó egyéni képzési rendszerünket, javítani a szociális ellátást és szélesíteni hallgatóink sportolási tevékenységét.

Biztos vagyok benne, hogy egyetemünk egésze a megújult pártbizottsággal, az egyetemi szakszervezettel, a Kommunista Ifjúsági Szövetséggel és más társadalmi szervekkel együttműködve, eredményesen fog munkálkodni a kitzűzött feladatok megvalósításán.

Hans Joachim Fiedler—Hans Jürgen Rösler: Nyomelemek a környezetben (Spurenelemente in der Umwelt, VEB Gustav Fischer Verlag, Jena — 1987. 278. p.)

A környezetkutatás sorozat legújabb kötete a nyomelemek kérdésének egyik legjelentősebb összefoglaló munkája, mely készítésében 31 szakember vett részt. A mű foglalkozik a nyomelemek definíciójával, származásukkal, a próbavétel és meghatározás módjaival a biológiai folyamatokban való részvételükkel a környezetben való felhalmozódásukkal, a növények, állatok s az ember életében betöltött szerepükkel.

A szerzők kitérnek arra, hogy az erdei ökoszisztémában mely növényeket használhatjuk az immissziók indikátorainak, milyen mértékben és a növény mely részében halmozódnak fel a különböző nehézfémek, illetve egyéb elemek. Milyen hatással van az ipari, illetve közlekedési gócpontok közelsége. Külön rámutatnak az erdőpusztulás és a nyomelemek közötti összefüggésekre. A művet a fejezetek végén található irodalomjegyzék teszi teljessé. Ez a kötet a hazai gyakorlat számára is nagy segítséget jelenthet, mivel magyar nyelven ilyen átfogó mű ebben a témában nem jelent meg.

Bidló András